Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Overzicht dossiers vertrouwens-inspecteurs in het onderwijs

2023–2024

2 december 2024

Toelichting

Leerlingen en studenten hebben recht op een veilige leeromgeving. Ondanks alle inspanningen om ze tegen te gaan, gebeuren er nog altijd zaken in het onderwijs die schadelijk zijn voor leerlingen en studenten en het leren en presteren in de weg staan. Sinds 1987[1] kan iedereen die zoiets heeft meemaakt of er weet van heeft contact opnemen met de vertrouwensinspecteurs. Ouders, leerlingen, docenten, directies en besturen, maar ook in- of externe vertrouwenspersonen kunnen de vertrouwensinspecteur raadplegen wanneer zich in of rond de school problemen voordoen op het gebied van:

- seksuele intimidatie en seksueel misbruik (seksueel misdrijf)
- psychisch en fysiek geweld
- discriminatie en radicalisering

De vertrouwensinspecteurs bieden een luisterend oor, informeren en adviseren over de stappen die gezet kunnen worden. Waar nodig adviseert de vertrouwensinspecteur in het traject om het indienen van een formele klacht of het doen van aangifte. Met uitdrukkelijke toestemming van de melder kan de vertrouwensinspectie ook geanonimiseerde signalen (bijvoorbeeld over psychisch -, fysiek geweld, discriminatie en/of radicalisering) aan de collega-inspecteurs van de inspectie sturen. Dit gebeurt regelmatig. Deze signalen worden betrokken bij de onderzoeken die deze toezichtinspecteurs uitvoeren bij instellingen en besturen. De vertrouwensinspecteurs sturen geen inhoudelijke informatie aan collega-inspecteurs met betrekking tot seksuele misdrijven, deze vallen onder de (bijzondere) geheimhouding van de vertrouwensinspecteurs.

Overlegplicht besturen

In bepaalde situaties zijn besturen verplicht om contact op te nemen met de vertrouwensinspectie.
In het kader van de meld-, overleg- en aangifteplicht moeten besturen meldingen van een mogelijk seksueel misdrijf onverwijld voorleggen aan de vertrouwensinspecteur (wettelijke overlegplicht), wanneer:

- het gaat om een mogelijk vermoeden van een seksueel misdrijf;
- de beklaagde een met taken belast persoon (bijvoorbeeld een leraar) van de school of instelling is;
- en het slachtoffer een minderjarige of wilsonbekwame leerling/student van de school of instelling is.

Als de vertrouwensinspecteur vervolgens in het overleg concludeert dat er sprake is van een redelijk vermoeden van een mogelijk seksueel misdrijf[2], is het bestuur verplicht direct aangifte te doen bij de politie. De vertrouwensinspecteur ziet er op toe dat dit ook gebeurt.

Natuurlijk zal de vertrouwensinspecteur in deze situaties het bestuur ook op andere terreinen informeren en eventueel adviseren, bijvoorbeeld over de in- en/of externe communicatie.

Nieuwe wetten maken meer strafbaar

De meld-, overleg- en aangifteplicht in het onderwijs geldt op dit moment alleen voor seksuele misdrijven, waarbij de beklaagde een met taken belast persoon is en het slachtoffer een minderjarige of wilsonbekwame leerling.

In juli 2024 is het herziene Wetboek van Strafrecht (Titel XIV: ‘misdrijven tegen de zeden’) ingevoerd. In de herziening van het herziene Wetboek van Strafrecht zijn meer seksuele misdrijven strafbaar gesteld.

Daarnaast is er ook een wetsvoorstel in voorbereiding (Wet Vrij & Veilig Onderwijs) om de sectorwetten aan te passen. Onderdeel van dat voorstel is de meld-, overleg- en aangifteplicht voor besturen van onderwijsorganisaties te laten gelden voor seksueel misbruik en seksuele intimidatie zoals bedoeld in de Wet Seksuele Misdrijven. Een ander belangrijk onderdeel van het wetsvoorstel is dat het leeftijdscriterium van minderjarigheid komt te vervallen wanneer het slachtoffer leerling of student is. Ook seksueel grensoverschrijdend gedrag richting meerderjarige leerlingen of studenten zal dan onder de meld-, overleg en aangifteplicht gaan vallen. Het gaat dan om alle gevallen van een seksueel misdrijf, waarbij de beklaagde een met taken belast persoon is en waar een afhankelijkheidsrelatie met een student of leerling aan de orde is. De meld-, overleg- en aangifteplicht gaat daarmee ook gelden voor het middelbaar beroeps- en hoger onderwijs.

Naar verwachting zal de Wet Vrij & Veilig Onderwijs medio 2026 in gaan.

[1] Sinds 2013 in de kinderopvang. In dit overzicht gaan we in op de dossiers in het onderwijs van een schooljaar. Voor de kinderopvang is een separaat overzicht beschikbaar over het kalenderjaar.
[2] Door een met taken belast persoon jegens een minderjarige leerling van de school.

Inhoudsopgave

Toelichting 2

1 Samenvatting 4
Wat valt op in schooljaar 2023–2024? 5

2 Totaal aantal dossiers alle sectoren 7
2.1 Ontwikkeling ten aanzien van seksueel grensoverschrijdend gedrag: afname van het aantal dossiers waarbij de beklaagde een met taken belast persoon is 8
2.2 Andere vormen van geweld 8

3 Dossiers over primair onderwijs 10
3.1 Seksueel misbruik en seksuele intimidatie in het primair onderwijs 11
3.2 Andere vormen van geweld in het primair onderwijs 11

4 Dossiers over het voortgezet onderwijs 13
4.1 Seksueel misbruik en seksuele intimidatie in het voortgezet onderwijs 14
4.2 Andere vormen van geweld in het voortgezet onderwijs 14

5 Dossiers over het (voortgezet) speciaal onderwijs 16
5.1 Seksueel misbruik en seksuele intimidatie in het (voortgezet) speciaal onderwijs 17
5.2 Andere vormen van geweld in het (voortgezet) speciaal onderwijs 17

6 Dossiers over het middelbaar beroepsonderwijs 19
6.1 Seksueel misbruik en seksuele intimidatie in het middelbaar beroepsonderwijs 20
6.2 Andere vormen van geweld in het middelbaar beroepsonderwijs 20

7 Dossiers over het hoger onderwijs 22
7.1 Seksueel misbruik en seksuele intimidatie in het hoger onderwijs 23
7.2 Andere vormen van geweld in het hoger onderwijs 24

8 Dossiers waarvan de sector onbekend is 25

9 Meldingen per maand 27

10 Type melder 29

Bijlage 1: Meld-, overleg- en aangifteplicht 31

1

Samenvatting

Ieder jaar brengt de Inspectie van het Onderwijs een overzicht uit van de aantallen dossiers bij de vertrouwensinspecteurs, de verschillende categorieën en de trends die er uit af te leiden zijn. Het overzicht omvat een periode van 3 schooljaren. De vertrouwensinspecteurs doen geen onderzoek naar verklaringen of duiding over de geconstateerde toe- of afnames, ze geven slechts inzicht in de dossiers die zij hebben behandeld.

De vertrouwensinspecteurs voegen meldingen van verschillende melders over dezelfde casus bij een onderwijsinstelling samen tot 1 dossier. Het cijferoverzicht is gebaseerd op het aantal dossiers, niet op de verschillende onderliggende meldingen, mits het uitdrukkelijk wordt vermeld.

Stijging aantal dossiers
In dit overzicht staan de aantallen dossiers en opvallendste zaken centraal.

In het schooljaar 2023–2024 zijn er 2317 nieuwe dossiers binnengekomen op het meldpunt van de vertrouwensinspecteurs. Vorig schooljaar telden de vertrouwensinspecteurs 2152 dossiers. De toename ten opzichte van het vorige schooljaar is 165 dossiers. Deze toename komt met name uit de categorieën *psychisch-*, *fysiek geweld* en *radicalisering*.

In 1187 dossiers ging het over *psychisch geweld*, in 623 van de dossiers om *fysiek geweld*, in 290 dossiers over *seksuele intimidatie* en in 96 dossiers om *seksueel misbruik*. Het aantal dossiers over *discriminatie* en *radicalisering* bedraagt respectievelijk 98 en 16. In dit schooljaar zijn er 8 dossiers aangelegd, waarin de melder niet wilde vertellen over welke instelling/sector het ging.

Wat valt op in schooljaar 2023–2024?

1. **Toename van het aantal dossiers bij de vertrouwensinspectie**
   De vertrouwensinspecteurs registreerden in schooljaar 2023–2024 in totaal 2317 dossiers. Dit zijn er 165 meer dan vorig schooljaar en maar liefst 574 meer dan in 2021–2022. De toename is met name zichtbaar in de sectoren primair en voortgezet onderwijs. Voor primair onderwijs zijn er 1270 dossiers geregistreerd, vorig jaar waren dit er 1005 en in 2021–2022 880. Bij voortgezet onderwijs zijn er dit jaar 801 dossiers aangelegd, vorig jaar was dit 772 en in 2021–2022 telden we er 657.

   De toename van het aantal dossiers wordt onderstreept door het aantal unieke meldingen per maand: 3657 totaal in 2023–2024. Dit aantal was in 2022–2023 3125. Er is voor het aantal unieke meldingen sprake van toename van 532 meldingen. De uitwerking hiervan is te lezen in hoofdstuk 9 van dit overzicht. De maanden oktober, november 2023, april, mei, juni, juli en augustus 2024 waren drukker dan in schooljaar 2022–2023. Met als uitschieter de maand juni, in die maand heeft de vertrouwensinspectie 529 nieuwe meldingen aangenomen. In juni 2023 registreerden de vertrouwensinspecteurs 425 meldingen, in juni 2022 was dit aantal 337. Niet eerder sinds het bestaan van het meldpunt zijn er meer dan 500 nieuwe meldingen in één maand verwerkt.

2. **Afname aantal dossiers seksueel geweld**
   In schooljaar 2023–2024 tellen we 377 dossiers van de 2317 dossier in totaal, die gaan over seksueel geweld (seksueel misbruik en seksuele intimidatie). In schooljaar 2022–2023 was dit aantal 470 dossiers seksueel geweld ten opzichte van 2152 dossiers in totaal.

3. **Met taken belaste personen bij mogelijk seksueel misbruik**
   In het schooljaar 2023–2024 is in 62 van de 96 dossiers die gaan over *seksueel misbruik* de beklaagde een met taken belast persoon, zoals bijvoorbeeld een leraar of conciërge. In schooljaar 2022–2023 was in 91 van 152 dossiers de beklaagde een met taken belast persoon. In het schooljaar 2021–2022 was dit in 79 van de 139 dossiers het geval.

   In de categorie *seksuele intimidatie* is in schooljaar 2023–2024 in 149 van de 281 dossiers de beklaagde een met taken belast persoon. In schooljaar 2022–2023 was dit in 178 van de 318 dossiers zo. In schooljaar 2021–2022 was dit in 165 van de 261 dossiers zo.

In 48 van de 62 dossiers *seksueel misbruik*, waarbij een met taken belaste persoon de beklaagde is, heeft de vertrouwensinspectie in schooljaar 2023–2024 in het overleg met het bevoegd gezag een redelijk vermoeden van een strafbaar feit vastgesteld en is de melder verwezen naar de zedenpolitie om een melding te maken of aangifte te doen.

In de andere gevallen is de melder niet verwezen naar de zedenpolitie, omdat er in het overleg tussen het bevoegd gezag en de vertrouwensinspectie geen redelijk vermoeden van een strafbaar feit is vastgesteld.

4. **Aantal en zwaarte meldingen psychisch geweld in primair en voortgezet onderwijs blijft toenemen**
   Het aantal dossiers die gaan over vormen van *psychisch geweld* neemt al jaren toe. Dit schooljaar registreerden we 1187 dossiers met dit kenmerk. In de vorige twee schooljaren waren dit respectievelijk 992 en 752 dossiers. In 602 van de 1187 dossiers gaat het over (ernstig) pesten.

   Veruit de meeste dossiers gaan over de sector primair onderwijs, namelijk 708 van de 1187. Inhoudelijk zien we dat de ernst van het *psychisch geweld* verzwaart, maar ook dat er vaker sprake is van langdurig *psychisch geweld*. Soms is er zelfs gedurende 4 of 5 schooljaren sprake van ernstig en langdurig pesten. In die gevallen lukt het de school niet om de verstoorde groepsdynamiek duurzaam en effectief positief te kantelen. Meer dan de helft van het aantal dossiers *psychisch geweld* heeft in die sector betrekking op pesten. De vertrouwensinspecteurs vinden dit zorgelijk, de gevolgen van pesten zijn aanzienlijk voor kinderen die dit overkomt.

   Ook in het voortgezet onderwijs merkt de vertrouwensinspectie de toename van de dossiers *psychisch geweld* al langere tijd op. Dit schooljaar zijn er 375 dossiers *psychisch geweld* geregistreerd. De twee voorgaande schooljaren was dit aantal nog 307 en 247 dossiers. Ook voor deze sector geldt dat meer dan de helft, namelijk 202 dossiers, gaat over (ernstig) pesten.

   In beide sectoren constateren we dat de ernst van het *psychisch geweld* toeneemt en verschuift naar dreigende uitingen, er is vaker sprake van (be)dreiging al dan niet met *fysiek geweld* en/of een wapen.

5. **Ernstigere vormen van fysiek geweld in het primair en voortgezet onderwijs**
   In de categorie *fysiek geweld* is ook al jarenlang sprake van een toename van het aantal dossiers. Dit schooljaar telden we er 623, in 2022–2023 waren het er 560 en het schooljaar daarvoor 478. Van de 623 dossiers gaan er 185 over (zware) mishandeling met soms blijvend letsel tot gevolg.

   Ook in deze categorie zijn de meeste dossiers afkomstig uit de sectoren primair (347) en voortgezet onderwijs (215). In navolging van de toename in ernst bij *psychisch geweld*, constateert de vertrouwensinspectie ook een verschuiving in de ernst van het *fysiek geweld*. De vertrouwensinspectie ziet een verband tussen het niet herkennen, erkennen en interveniëren om pesten gestopt te krijgen dat in voorkomende gevallen leidt tot vechtpartijen en soms zelfs mishandelingen.

2

Totaal aantal dossiers alle sectoren

Tabel 2.1 Totaal aantal dossiers in het onderwijs

Schooljaar	Aantal dossiers
2021–2022	1743
2022–2023	2152
2023–2024	2317

Toelichting:
Het totaal aantal dossiers is in schooljaar 2023–2024 hoger dan in eerdere jaren. In vergelijking met schooljaar 2022–2023 zijn er 165 dossiers meer geregistreerd. In vergelijking met schooljaar 2021–2022 heeft de vertrouwensinspectie 574 dossiers meer aangelegd.

In dit schooljaar zijn er 8 dossiers gemaakt, waarin de melder niet wilde vertellen over welke instelling/sector het ging. Deze dossiers zijn verwerkt in hoofdstuk 8 van dit overzicht.

2.1 Ontwikkeling ten aanzien van seksueel grensoverschrijdend gedrag: afname van het aantal dossiers waarbij de beklaagde een met taken belast persoon is

Tabel 2.2 Totaal aantal dossiers seksueel geweld, waarvan het aantal met taken belast persoon (TBP) in het onderwijs tussen haakjes

Schooljaar	Seksueel misbruik	Seksuele intimidatie
2021–2022	139 (79)	261 (165)
2022–2023	152 (91)	318 (178)
2023–2024	96 (62)	290 (158)

Toelichting:
Het totaal aantal dossiers *seksueel misbruik* in het afgelopen schooljaar is lager dan het vorige schooljaar; een afname van 56 dossiers ten opzichte van 2022–2023. Het aantal dossiers, waarbij een met taken belast persoon als beklaagde is aangemerkt, is eveneens lager dan in voorgaande jaren; een afname van 29 dossiers ten opzichte van schooljaar 2022–2023. In 48 dossiers, waarbij de beklaagde een met taken belast persoon betreft, is er een redelijk vermoeden van een strafbaar feit vastgesteld en is de melder verwezen naar de zedenpolitie om een melding te maken of aangifte te doen.

In de categorie *seksueel misbruik* gaat het vooral om dossiers die betrekking hebben op aanranding, verkrachting of een ongewenste relatie tussen leraar en leerling.

Het aantal dossiers *seksuele intimidatie* is dit schooljaar ook lager dan in schooljaar 2022–2023; de vertrouwensinspecteurs tellen een afname van 28 dossiers. Het aantal dossiers, waarbij met taken belaste personen betrokken zijn, is eveneens lager dan het aantal dat vorig jaar is geconstateerd; namelijk in 158 van de 290 dossiers dit schooljaar tegenover 178 van de 318 dossiers in 2022–2023. Het gaat in de categorie *seksuele intimidatie* met name over grensoverschrijdend gedrag tussen leerlingen onderling, ongewenste hinderlijke aanrakingen, ongewenst (non-)verbaal gedrag en ongewenst gedrag via sociale media en email.

2.2 Andere vormen van geweld

Tabel 2.3 Totaal aantal dossiers psychisch geweld, aantal pesten en fysiek geweld in het onderwijs

Schooljaar	Psychisch geweld		Fysiek geweld
	Pesten	Totaal	
2021–2022	424	752	478
2022–2023	489	992	560
2023–2024	622	1187	623

Toelichting:
Het aantal dossiers over *psychisch geweld* is wederom hoger dan het voorgaande schooljaar, de vertrouwensinspecteurs tellen in deze categorie een stijging van 195 dossiers. De toename is al jaren zichtbaar. Het aantal dossiers dat over een vorm van *pesten* gaat, is 622 van de 1187 dossiers.

Het gaat in de categorie *psychisch geweld* naast pesten vooral om dreiging, al dan niet in combinatie met *fysiek geweld*, ongewenst (non-)verbaal en verlaten/negeren (bijvoorbeeld een kind dat zonder opgemerkt te worden van school weg kan lopen).

Dit schooljaar zijn 59 dossiers afkomstig van personeelsleden van onderwijsinstellingen waarin zij aangeven intimidatie op de werkvloer te ervaren. Vorig schooljaar waren dit er 71 en het jaar ervoor 23. Deze melders zijn veelal verwezen naar de Nederlandse Arbeidsinspectie (in relatie tot psychosociale werkbelasting), de vakbond of zijn gewezen op de klachtenprocedure en/of klokkenluidersregeling van het schoolbestuur.

Het aantal dossiers over fysiek geweld is dit schooljaar wederom hoger dan vorig schooljaar; een toename van 63 dossiers. In een groot deel van deze dossiers, namelijk in 347 van de 623 dossiers, gaat het dit schooljaar wederom over fysiek geweld tussen leerlingen beneden de 13 jaar. Dit constateert de vertrouwensinspectie voor het vijfde jaar op rij. De meeste dossiers in deze categorie gaan over (zware) mishandeling, dreiging (met fysiek geweld of met een wapen) en ongewenste hinderlijke aanrakingen (trekken en duwen).

Tabel 2.4 Totaal aantal dossiers discriminatie, radicalisering en overig in het onderwijs

Schooljaar	Discriminatie	Radicalisering	Overig
2021–2022	96	11	6
2022–2023	116	7	7
2023–2024	98	16	7

Toelichting:
Het aantal dossiers over *discriminatie* is lager dan het voorgaande schooljaar, we zien een afname van 18 dossiers in deze categorie. In 65 van de 98 dossiers gaat het over *discriminatie* op grond van afkomst. Vorig schooljaar was dit in 95 van de 116 dossiers het kenmerk. De andere dossiers betreffen *discriminatie* op grond van geloof, sekse of seksuele geaardheid.

Het afgelopen schooljaar zijn 16 dossiers over *radicalisering* geregistreerd. Dit zijn 9 dossiers meer dan het aantal dossiers van vorig jaar. Veruit de meeste dossiers, namelijk 13, hebben betrekking op radicaliserende leerlingen.

3

Dossiers over primair onderwijs

Tabel 3.1 Totaal aantal dossiers in het primair onderwijs

Schooljaar	Aantal dossiers
2021–2022	880
2022–2023	1105
2023–2024	1270

Toelichting:
Het totaal aantal dossiers over de sector primair onderwijs is in schooljaar 2023–2024 met 165 dossiers toegenomen ten opzichte van het vorige schooljaar. Ten opzichte van het schooljaar 2021–2022 is de toename 390 dossiers. De toename van het aantal dossiers in deze sector constateren we al meer dan vijf jaar en vinden we zorgelijk.

3.1 Seksueel misbruik en seksuele intimidatie in het primair onderwijs

Tabel 3.2 Totaal aantal dossiers seksueel geweld, waarvan het aantal met taken belast persoon (TBP) in het primair onderwijs tussen haakjes

Schooljaar	Seksueel misbruik	Seksuele intimidatie
2021–2022	39 (22)	69 (33)
2022–2023	52 (31)	113 (45)
2023–2024	31 (21)	134 (52)

Toelichting:
Het aantal dossiers *seksueel misbruik* vanuit de sector primair onderwijs is ten opzichte van de vorige twee schooljaren lager. Ten opzichte van 2022–2023 is er een afname van 21 dossiers en in vergelijking met 2021–2022 is de afname 8 dossiers. Bij deze dossiers is de beklaagde in 21 van de 31 dossiers een met taken belast persoon (TBP). In 16 dossiers waarin de beklaagde een met taken belast persoon betreft, is er een redelijk vermoeden van een strafbaar feit vastgesteld en is de melder verwezen naar de zedenpolitie om een melding te maken of aangifte te doen. Binnen de categorie *seksueel misbruik* gaan in het primair onderwijs de meeste dossiers over aanranding (ongeveer 1 op de 3 dossiers).

Het aantal dossiers *seksuele intimidatie* is hoger dan schooljaar 2022–2023, we zien een toename van 21 dossiers. Het aantal dossiers waarbij een met taken belast persoon als beklaagde is aangemerkt is 52. Binnen de categorie *seksuele intimidatie* gaan in het primair onderwijs veruit de meeste dossiers over grensoverschrijdend gedrag tussen kinderen onderling, gevolgd door aanranding.

3.2 Andere vormen van geweld in het primair onderwijs

Tabel 3.3 Aantal dossiers psychisch geweld, aantal pesten en fysiek geweld in het primair onderwijs

Schooljaar	Psychisch geweld		Fysiek geweld
	Pesten	Totaal	
2021–2022	268	442	282
2022–2023	314	581	314
2023–2024	386	708	347

Toelichting:
Het aantal dossiers *psychisch geweld* is wederom hoger dan vorig schooljaar, de toename is 127 dossiers ten opzichte van vorig schooljaar. Deze stijging ziet de vertrouwensinspectie al vele jaren (al vanaf schooljaar 2013–2014) in deze categorie. In 386 van de 708 dossiers betreft het een vorm van pesten; dit aantal blijft eveneens onverminderd hoog. Daarna volgen ongewenst (non-) verbaal gedrag en dreiging (met *fysiek geweld*).

Het aantal dossiers *fysiek geweld* is hoger dan schooljaar 2022–2023, een toename van 33 en ten opzichte van 2021–2022 een stijging van 65. Evenals de twee voorgaande schooljaren gaan in het primair onderwijs binnen deze categorie de meeste dossiers over ongewenste hinderlijke aanrakingen (duwen, trekken), (ernstige) vormen van mishandeling waarbij ook sprake van letsel is en dreiging (al dan niet met *fysiek geweld* of wapen). Meestal gaat er een periode van pesten vooraf aan het *fysiek geweld*, dit blijkt uit de inhoud van de dossiers. En wordt bevestigd door de toename in beide categorieën *psychisch* (waaronder pesten) en *fysiek geweld*.

Tabel 3.4 Aantal dossiers discriminatie, radicalisering en overig in het primair onderwijs

Schooljaar	Discriminatie	Radicalisering	Overig
2021–2022	39	5	4
2022–2023	42	0	3
2023–2024	43	5	2

Toelichting:
Het aantal dossiers *discriminatie* in het primair onderwijs is iets hoger dan vorige schooljaren. Meer dan een derde van het totaal aantal dossiers *discriminatie* die de vertrouwensinspectie heeft ontvangen, komt uit de sector primair onderwijs. Net als in voorgaande schooljaren gaan deze dossiers voornamelijk over *discriminatie* op grond van afkomst.

In het afgelopen schooljaar heeft de vertrouwensinspectie 5 dossiers geregistreerd die betrekking hadden op radicalisering van voornamelijk leerlingen. Vorig jaar waren er geen dossiers met dit kenmerk.

4

Dossiers over het voortgezet onderwijs

Tabel 4.1 Totaal aantal dossiers voortgezet onderwijs (vo)

Schooljaar	Aantal dossiers
2021–2022	657
2022–2023	772
2023–2024	801

Toelichting:
Het totaal aantal dossiers over de sector voortgezet onderwijs is in schooljaar 2023–2024 hoger dan de schooljaren ervoor. Deze stijging signaleert de vertrouwensinspectie al meerdere jaren achtereen. Het aantal dossiers is met 29 toegenomen in vergelijking met het voorgaande schooljaar. Ten opzichte van 2021–2022 is de toename 144 dossiers.

4.1 Seksueel misbruik en seksuele intimidatie in het voortgezet onderwijs

Tabel 4.2 Aantal dossiers seksueel geweld, waarvan het aantal met taken belast persoon (TBP) in het voortgezet onderwijs tussen haakjes

Schooljaar	Seksueel misbruik	Seksuele intimidatie
2021–2022	79 (47)	140 (99)
2022–2023	72 (41)	150 (104)
2023–2024	42 (28)	111 (80)

Toelichting seksueel misbruik:
Het aantal dossiers *seksueel misbruik* over het voortgezet onderwijs is lager dan in schooljaar 2022–2023, we tellen 30 dossiers minder. In vergelijking met 2021–2022 is er sprake van een afname van 37 dossiers *seksueel misbruik*.

In 22 van 28 dossiers waarbij de beklaagde een met taken belast persoon betreft, is er een redelijk vermoeden van een strafbaar feit vastgesteld en is de melder verwezen naar de zedenpolitie om een melding of aangifte te doen. Bij *seksueel misbruik* valt in het voortgezet onderwijs op dat er relatief veel dossiers gaan over verkrachting en een ongewenste relatie tussen leraar en leerling. Beide onderwerpen beslaan ongeveer een kwart van het totaal aantal dossiers.

Toelichting seksuele intimidatie:
Het aantal dossiers *seksuele intimidatie* is met 39 afgenomen ten opzichte van schooljaar 2022–2023 en is 29 dossiers minder ten opzichte van het schooljaar 2021–2022. In 80 van de 111 dossiers is de beklaagde een met taken belast persoon. Bij de categorie *seksuele intimidatie* gaan in het voortgezet onderwijs de meeste dossiers over ongewenste hinderlijke aanrakingen, ongewenst (non-)verbaal gedrag en/of ongewenst gedrag via sociale media.

4.2 Andere vormen van geweld in het voortgezet onderwijs

Tabel 4.3 Aantal dossiers psychisch geweld, aantal pesten en fysiek geweld in het voortgezet onderwijs

Schooljaar	Psychisch geweld		Fysiek geweld
	Pesten	Totaal	
2021–2022	127	247	147
2022–2023	145	307	181
2023–2024	202	375	215

Toelichting:
Het aantal dossiers *psychisch geweld* is evenals in voorgaande jaren hoger met een toename van 68 meldingen ten opzichte van vorig schooljaar. In vergelijking met het schooljaar 2021–2022 is de toename 128 dossiers. Het aantal dossiers rond pesten is met 57 dossiers toegenomen in vergelijking met vorig schooljaar. Na pesten wordt vaak een dossier geregistreerd over leerlingen die dreiging (met *fysiek geweld*) of ongewenst (non-)verbaal gedrag of ongewenst gedrag via sociale media ervaren.

Het aantal dossiers binnen de categorie *fysiek geweld* is met 34 dossiers toegenomen ten opzichte van vorig schooljaar. Vergelijken we dit met het schooljaar 2021–2022 dan is het aantal dossiers *fysiek geweld* dit jaar toegenomen met 68 dossiers. In deze categorie gaan veruit de meeste dossiers, namelijk 86, over (soms zware) mishandeling. Dit waren er vorig schooljaar nog 77. Na mishandeling gaan de meeste meldingen over (be)dreiging met *fysiek geweld* en/of met een wapen en ongewenste hinderlijke aanrakingen (duwen, trekken). Binnen deze sector zien we vaker ernstigere vormen van *fysiek geweld* dan in het primair onderwijs.

Tabel 4.4 Aantal dossiers discriminatie, radicalisering en overig in het voortgezet onderwijs

Schooljaar	Discriminatie	Radicalisering	Overig
2021–2022	39	4	1
2022–2023	57	3	2
2023–2024	43	10	5

Toelichting:
Het aantal dossiers *discriminatie* is in vergelijking met vorig schooljaar lager, de afname ten opzichte van vorig schooljaar is 14. In vergelijking met schooljaar 2021–2022 is er een toename van 4 dossiers. 28 van de 43 dossiers *discriminatie* gaan over *discriminatie* op grond van afkomst, andere vormen van discriminatie in het voortgezet onderwijs zijn geloof, seksuele geaardheid en handicap.

Over *radicalisering* heeft de vertrouwensinspectie 7 dossiers meer dan vorig schooljaar ontvangen. Alle dossiers gaan over zorgen over een leerling die kenmerken van radicalisering vertoont.

5

Dossiers over het (voortgezet) speciaal onderwijs

Tabel 5.1 Aantal dossiers (voortgezet) speciaal onderwijs

Schooljaar	Aantal dossiers
2021–2022	112
2022–2023	167
2023–2024	146

Toelichting:
Het totaal aantal dossiers over de sector (voortgezet) speciaal onderwijs is afgenomen met 21 ten opzichte van het schooljaar eerder. In vergelijking met 2021–2022 is er sprake van een toename van 34 dossiers.

5.1 Seksueel misbruik en seksuele intimidatie in het (voortgezet) speciaal onderwijs

Tabel 5.2 Aantal dossiers seksueel geweld, waarvan het aantal met taken belast persoon (TBP) in het (voortgezet) speciaal onderwijs tussen haakjes

Schooljaar	Seksueel misbruik	Seksuele intimidatie
2021–2022	9 (1)	27 (12)
2022–2023	14 (10)	33 (13)
2023–2024	12 (4)	24 (11)

Toelichting:
In de categorie *seksueel misbruik* is het aantal dossiers voor het (voortgezet) speciaal onderwijs met 2 dossiers afgenomen ten opzichte van vorig schooljaar. In 3 van de 4 de dossiers waarbij de beklaagde een met taken belast persoon betrof, is een redelijk vermoeden van een strafbaar feit geconstateerd en is er verwezen naar de zedenpolitie voor het doen van aangifte of het maken van een melding. In de onderliggende subcategorieën van *seksueel misbruik* is de spreiding dusdanig groot, dat er geen specifieke zaken opvallen.

Het aantal dossiers *seksuele intimidatie* is met 9 afgenomen ten opzichte van vorig schooljaar. Bij de categorie *seksuele intimidatie* gaan in het (voortgezet) speciaal onderwijs de meeste dossiers over aanranding, ongewenste hinderlijke aanrakingen en grensoverschrijdend gedrag tussen leerlingen onderling.

5.2 Andere vormen van geweld in het (voortgezet) speciaal onderwijs

Tabel 5.3 Aantal dossiers psychisch geweld, aantal pesten en fysiek geweld in het (voortgezet) speciaal onderwijs

Schooljaar	Psychisch geweld		Fysiek geweld
	Pesten	Totaal	
2021–2022	15	30	42
2022–2023	23	53	58
2023–2024	18	55	51

Toelichting:
Het aantal dossiers *psychisch geweld* is met 2 toegenomen in vergelijking met vorig schooljaar. Er zijn 25 dossiers meer geregistreerd ten opzichte van 2021–2022. 18 van de 55 dossiers gaan over vormen van pesten. Verder valt het ervaren van dreiging (met *fysiek geweld*) en ongewenst (non-)verbaal gedrag op in deze categorie.

Het aantal dossiers *fysiek geweld* is lager dan in schooljaar 2022–2023 en telt 7 dossiers minder. De meeste dossiers gaan over (ernstige) mishandeling, gevolgd door ongewenste hinderlijke aanrakingen (duwen en trekken).

Tabel 5.4 Aantal dossiers discriminatie, radicalisering en overig in het (voortgezet) speciaal onderwijs

Schooljaar	Discriminatie	Radicalisering	Overig
2021–2022	4	0	0
2022–2023	6	1	2
2023–2024	3	1	0

Toelichting:
Het aantal dossiers *discriminatie* is gehalveerd ten opzichte van het vorige schooljaar. De meeste dossiers gaan over *discriminatie* op grond van afkomst.

Er is 1 dossier *radicalisering* geregistreerd voor deze sector.

6

Dossiers over het middelbaar beroepsonderwijs

Tabel 6.1 Totaal aantal dossiers middelbaar beroepsonderwijs

Schooljaar	Aantal dossiers
2021–2022	65
2022–2023	68
2023–2024	55

Toelichting:
Over het middelbaar beroepsonderwijs zijn 13 dossiers minder geregistreerd dan vorig schooljaar. Ten opzichte van 2021–2022 zijn er 10 dossiers minder voor deze sector geregistreerd.

6.1 Seksueel misbruik en seksuele intimidatie in het middelbaar beroepsonderwijs

Tabel 6.2 aantal dossiers seksueel geweld, waarvan het aantal met taken belast persoon (TBP) in het middelbaar beroepsonderwijs tussen haakjes

Schooljaar	Seksueel misbruik	Seksuele intimidatie
2021–2022	10 (7)	23 (20)
2022–2023	8 (5)	15 (13)
2023–2024	5 (5)	15 (10)

Toelichting:
Bij *seksueel misbruik* in het middelbaar beroepsonderwijs is het aantal dossiers lager dan het voorgaande schooljaar. Het aantal met taken belaste personen (TBP) dat in deze meldingen als beklaagde wordt aangemerkt, is gelijk gebleven ten opzichte van vorig schooljaar. Maar dit schooljaar is in alle meldingen seksueel misbruik de beklaagde een met taken belast persoon (leraar, stagebegeleider e.d.). In 5 van de 5 dossiers waarbij de beklaagde een met taken belast persoon betreft, is er een redelijk vermoeden van een strafbaar feit vastgesteld en is de melder verwezen naar de zedenpolitie om een melding of aangifte te doen. In deze categorie is door het lage aantal geen specificering van type misbruik te geven.

Het aantal dossiers in de categorie *seksuele intimidatie* is gelijk gebleven aan het aantal dossiers van het vorige schooljaar. In 10 van de 15 dossiers, is de beklaagde een met taken belast persoon. De meeste dossiers gaan in het middelbaar beroepsonderwijs over ongewenst (non-)verbaal gedrag.

6.2 Andere vormen van geweld in het middelbaar beroepsonderwijs

Tabel 6.3 Aantal dossiers psychisch geweld, aantal pesten en fysiek geweld in het middelbaar beroepsonderwijs

Schooljaar	Psychisch geweld		Fysiek geweld
	Pesten	Totaal	
2021–2022	9	19	6
2022–2023	6	31	6
2023–2024	8	23	8

Toelichting:
Het aantal meldingen *psychisch geweld* is lager dan vorig schooljaar. De vertrouwensinspecteurs noteerden 8 dossiers minder dan vorig schooljaar. 8 van de 23 dossiers *psychisch geweld* gaan over pesten. In vergelijking met de dossiers over pesten binnen primair, voortgezet en speciaal (voortgezet) onderwijs is dit laag. De meeste dossiers gaan binnen het middelbaar beroeps-onderwijs over ongewenst (non-)verbaal gedrag. Opvallend is in navolging van vorig schooljaar wederom dat deze ongewenste uitingen door personeel naar studenten worden gedaan.

Het aantal dossiers binnen de categorie *fysiek geweld* is met 2 toegenomen in vergelijking met vorig schooljaar. De helft van deze dossiers heeft betrekking op (zware) mishandeling.

Tabel 6.4 Aantal dossiers discriminatie, radicalisering en overig in het middelbaar beroepsonderwijs

Schooljaar	Discriminatie	Radicalisering	Overig
2021–2022	6	1	0
2022–2023	6	2	0
2023–2024	4	0	0

Toelichting:
Het aantal dossiers *discriminatie* is met 2 gedaald in vergelijking met vorig schooljaar. Dit schooljaar valt *discriminatie* op grond van seksuele geaardheid op.

De vertrouwensinspecteurs hebben in dit schooljaar geen dossiers met het kenmerk *radicalisering* geregistreerd voor deze sector.

7

Dossiers over het hoger onderwijs

In het hoger onderwijs geldt er voor klachten van meerderjarige studenten op het gebied van seksuele intimidatie en seksueel misbruik vooralsnog een ander wettelijk kader dan voor minderjarigen. Hiervoor is de interne klachtenprocedure van de betreffende onderwijsinstelling bedoeld. Beschikt een instelling niet over een adequate klachtenregeling of ombudsfunctie, dan geldt voor openbare instellingen dat in beginsel de Nationale Ombudsman bevoegd is om de klacht te behandelen. Voor de bijzondere instellingen bestaat een dergelijke externe voorziening niet. De (minderjarige) studenten en hun ouders/verzorgers kunnen zich wel beroepen op schending van een gedragscode bij het college van bestuur en/of ze kunnen de interne klachtenprocedure volgen.

Het wettelijk kader ten aanzien van seksueel misbruik en seksuele intimidatie gaat in de toekomst mogelijk ook gelden voor meerderjarige studenten en de colleges van bestuur van het hoger onderwijs krijgen ook te maken met de meld-, overleg en aangifteplicht. Zie voor meer informatie bladzijde 2 van dit overzicht.

Tabel 7.1 Totaal aantal dossiers hoger onderwijs

Collegejaar	Aantal dossiers
2021–2022	29
2022–2023	32
2023–2024	37

Toelichting:
Het aantal dossiers over de sector hoger onderwijs is met 5 toegenomen ten opzichte van het vorige collegejaar. Ten opzichte van 2021–2022 is de toename 8 dossiers.

7.1 Seksueel misbruik en seksuele intimidatie in het hoger onderwijs

Tabel 7.2 Aantal dossiers seksueel geweld, waarvan het aantal met taken belast persoon (TBP) in het hoger onderwijs tussen haakjes

Collegejaar	Seksueel misbruik	Seksuele intimidatie
2021–2022	2 (2)	2 (1)
2022–2023	4 (4)	5 (3)
2023–2024	4 (1)	5 (4)

Toelichting:
De vertrouwensinspectie heeft in collegejaar 2023–2024 4 dossiers van *seksueel misbruik* geregistreerd. In 1 van 4 deze dossiers was de beklaagde een met taken belast persoon en is besproken dat er een redelijk vermoeden van een strafbaar feit zou zijn. De melder is geadviseerd een melding of aangifte bij de politie te doen.

7.2 Andere vormen van geweld in het hoger onderwijs

Tabel 7.4 Aantal dossiers psychisch geweld, aantal pesten en fysiek geweld in het hoger onderwijs

Collegejaar	Psychisch geweld		Fysiek geweld
	Pesten	Totaal	
2021–2022	5	14	1
2022–2023	1	18	1
2023–2024	7	22	1

Toelichting:
Het aantal dossiers *psychisch geweld* is hoger dan in het vorige collegejaar en telt 4 dossiers meer. In 7 dossier was er sprake van een vorm van pesten, dit is een toename van 6 dossiers in vergelijking met vorig jaar. Opvallend voor de sector hoger onderwijs is dat er 6 van 21 dossiers psychisch geweld door onderwijspersoneel over intimidatie op de werkvloer bij de vertrouwensinspecteurs bekend zijn geworden. De subcategorie die na pesten en intimidatie op de werkvloer het vaakst wordt geregistreerd is ongewenst (non-)verbaal gedrag door personeel naar studenten.

Tabel 7.4 Aantal dossiers discriminatie, radicalisering en overig hoger onderwijs

Collegejaar	Discriminatie	Radicalisering	Overig
2021–2022	8	1	1
2022–2023	3	1	0
2023–2024	5	0	0

Toelichting:
In collegejaar 2023–2024 zijn er 5 dossiers geregistreerd in de categorie *discriminatie*. Dit is hoger dan in het vorige schooljaar. Al deze dossiers hebben betrekking op *discriminatie* op grond van afkomst en geloof.

8

Dossiers waarvan de sector onbekend is

In schooljaar 2023–2024 heeft de vertrouwensinspectie 8 dossiers aangemaakt, waarbij niet te herleiden is welke onderwijssector het betreft. Vorig schooljaar waren dit er 6. Dit komt bijvoorbeeld omdat de melder dit niet met de vertrouwensinspecteur wilde delen of omdat het niet bekend is waar een beklaagde docent werkzaam is.

Tabel 8.1 Aantal dossiers waarvan onderwijssector onbekend is.

Schooljaar	Seksueel misbruik	Seksuele intimidatie	Psychisch geweld	Fysiek geweld	Discriminatie	Radicalisering
2022–2023	2	2	2	0	2	0
2023–2024	2	1	4	1	0	0

Toelichting:
2 van de 4 dossiers *psychisch geweld* gaan over het ervaren van intimidatie op de werkvloer.

9

Meldingen per maand

Zoals in het begin van dit overzicht al is aangegeven, koppelen de vertrouwensinspecteurs meldingen over dezelfde casus van verschillende melders tot een dossier. In dit hoofdstuk geeft de vertrouwensinspectie inzicht in het aantal ontvangen meldingen, dit aantal is hoger dan het aantal dossiers waar in de andere hoofdstukken van dit overzicht over wordt geschreven.

In onderstaande figuur en tabel staan het aantal unieke meldingen per maand vermeld.

Figuur 9.1 Aantal uniek aangemaakt meldingen per schooljaar

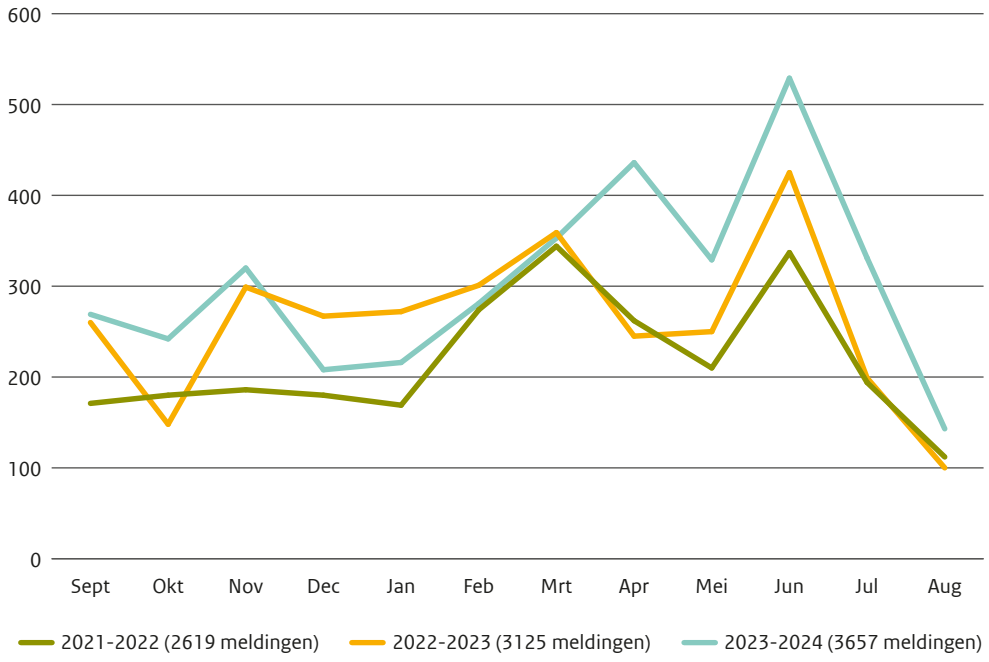

Tabel 9.1 Aantal uniek aangemaakte meldingen per schooljaar

Schooljaar	Sept	Okt	Nov	Dec	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Tot.
2021–2022	171	180	186	180	169	274	344	262	210	337	194	112	**2619**
2022–2023	260	148	299	267	272	301	359	245	250	425	199	100	**3125**
2023–2024	269	242	320	208	216	281	353	436	329	529	331	143	**3657**

Toelichting:
Bovenstaande figuur geeft inzage in het aantal uniek geregistreerde meldingen per maand en schooljaar. Meldingen die over een zelfde kwestie gaan, koppelen we aaneen tot een dossier.

In schooljaar 2023–2024 heeft de vertrouwensinspectie 532 meldingen meer verwerkt dan in het schooljaar 2022–2023. In juni 2024 zijn er zelfs meer dan 500 nieuwe meldingen behandeld, dit is sinds de oprichting van het meldpunt nog niet eerder voorgekomen.

In de maanden oktober, november 2023, april, mei, juni, juli en augustus 2024 zijn er meer nieuwe meldingen geregistreerd dan in de voorliggende schooljaren.

NB: deze figuur zegt niets over het aantal telefoongesprekken. In een melding kunnen meerdere contactmomenten met de melder zitten. Dit aantal ligt als gevolg daarvan dus nog hoger dan het aantal registraties zoals hierboven is weergegeven.

10
Type melder

Ouders, leerlingen, besturen, leraren, maar ook vertrouwenspersonen, hulpverleners of derden kunnen of moeten contact opnemen met de vertrouwensinspecteur wanneer zich in of rond de school problemen voordoen in relatie tot sociale en fysieke veiligheid.

Belangrijk om hier nogmaals op te merken: de vertrouwensinspecteurs voegen meldingen die gaan over een zelfde situatie, maar van verschillende type melders afkomstig zijn, samen tot een dossier. De onderverdeling die hieronder staat, is gebaseerd op dossiers. Hier is zichtbaar welk type melder als eerste contact heeft opgenomen met de vertrouwensinspectie. In alle overlegplichtige dossiers over een mogelijk seksueel misdrijf, heeft het bestuur (of een gemandateerde van het bestuur) altijd contact met het meldpunt gehad. Het kan echter zo zijn dat deze melder niet de eerste melder was die heeft gebeld.

Tabel 10.1 Type melders

	2021–2022	2022–2023	2023–2024
Bevoegd gezag	128	130	120
Inspecteur toezicht	0	0	6
Derden	69	68	65
Hulpverlener	14	16	18
Leerling/student	43	47	49
Leraar	41	73	63
Directie	166	217	213
Onderwijs ondersteunend personeel	14	22	20
Ouder/verzorger	1237	1531	1728
Politie/Openbaar Ministerie	14	24	10
Vertrouwenspersoon	17	24	25
Totaal aantal dossiers	**1743**	**2152**	**2317**

Toelichting:
Veruit het vaakst nemen ouders contact met het meldpunt op, dit hangt samen met het hoge aantal dossiers psychisch en fysiek geweld. Daarna nemen leden van de directie, al dan niet met mandaat van het bestuur, het vaakst contact met ons op. En als derde weten de besturen de vertrouwensinspecteurs in die gevallen waar het moet de vertrouwensinspecteurs ook te vinden.

Bijlage 1

Meld-, overleg- en aangifteplicht

In het geval van een mogelijk vermoeden van seksueel misbruik (seksueel misdrijf) geldt in een aantal gevallen de meld-, onverwijlde overleg- en aangifteplicht. In de verschillende wetsartikelen van de onderwijswetten rond de meld- en overlegplicht in het onderwijs worden drie belangrijke kenmerken van een seksueel misdrijf genoemd:

- het moet gaan om een mogelijk vermoeden van een seksueel misdrijf;
- de beklaagde is een met taken belast persoon (bijvoorbeeld een leraar) van de school of instelling;
- het slachtoffer is een minderjarige leerling/student van de school of instelling.

Voor het begrip seksueel misdrijf geldt de definitie uit het Wetboek van Strafrecht (Titel XIV. Seksuele misdrijven). Daarbij valt bijvoorbeeld te denken aan: een leraar die een seksuele relatie met een minderjarige leerling heeft, een leraar die leerlingen op een ongepaste wijze aanraakt of een leraar die een leerling via sociale media benadert met als doel het maken van een seksueel contact ('grooming'). Dit zijn allemaal strafbare feiten.

***Meldplicht* bij kennis van seksueel misdrijf**
Als een medewerker op enigerlei wijze bekend is geworden met een mogelijk seksueel misdrijf met kenmerken zoals die hierboven zijn beschreven, moet hij of zij dit onverwijld melden bij het schoolbestuur, dit heet de meldplicht. Het is niet voldoende om een tussenpersoon te informeren, zoals bijvoorbeeld een lid van de schoolleiding of een vertrouwenspersoon.
De meldplicht geldt voor álle met taken belaste personen op een school of instelling.
Zelfs voor interne vertrouwenspersonen die binnen hun functie informatie krijgen over mogelijk seksueel misdrijf. Geen enkele medewerker kan zich in dit soort gevallen beroepen op de geheimhoudingsplicht (dus ook niet vertrouwenspersonen), tenzij er sprake is van een medisch beroepsgeheim.

***Overlegplicht* schoolbestuur met vertrouwensinspecteur**
Als een bevoegd gezag van een school (het schoolbestuur) of instelling op enigerlei wijze bekend is geworden met een mogelijk seksueel misdrijf met de kenmerken zoals eerder beschreven, dan moet zij direct in overleg treden met de vertrouwensinspecteur van de Inspectie van het Onderwijs. We noemen dit de (onverwijlde) overlegplicht.
De vertrouwensinspecteur stelt in overleg met het schoolbestuur vast of er op grond van de op dat moment bekende feiten, sprake is van een redelijk vermoeden van een strafbaar feit.

Aangifteplicht
Als er door schoolbestuur en vertrouwensinspecteur gezamenlijk of alleen door de vertrouwensinspecteur geconcludeerd wordt dat er sprake is van een redelijk vermoeden van een seksueel misdrijf, dan is het schoolbestuur verplicht hiervan direct aangifte te doen bij de politie.
Zelfs als de betrokkenen hierover hun bedenkingen hebben. Het schoolbestuur informeert de betrokkenen, zowel het slachtoffer als vermeende dader, als tot aangifte wordt overgegaan.
Dit is wettelijk voorgeschreven.

Geen *aangifteplicht* vertrouwensinspecteurs
De vertrouwensinspecteurs zelf zijn vrijgesteld van de verplichting om aangifte te doen van een seksueel misdrijf. Zij zijn wettelijk verplicht geheim te houden wat leerlingen, ouders of personeelsleden van een school hun toevertrouwen ten aanzien van mogelijke seksuele misdrijven, ook naar collega-inspecteurs.

Colofon

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730 | 3500 GS Utrecht
www.onderwijsinspectie.nl

Meldpunt vertrouwensinspecteurs bereikbaar van 8.00 – 17.00 uur gedurende het gehele jaar exclusief de wettelijke feestdagen: 0900-1113111

Een exemplaar van deze publicatie is te downloaden vanaf de website van de Inspectie van het Onderwijs: www.onderwijsinspectie.nl

© Inspectie van het Onderwijs | 2 december 2024